

Utemuseet Sännarna

Årsrapport 2009

Kjell-Arne Olsson

Vid utemuseet Sännarna väster om Åhus tätort lades 2005 10 rutor à 1×1 meter ut och inventerades i demonstrationsanläggningens sex parceller (A-F). Inom parcell A lades fem rutor ut, i de övriga vardera en. För inventeringsresultat och karta se vidare rapport 2005.

Parcell A

Parcell A plöjdes upp hösten 2005 och såddes med råg. 2006, då parcellen var rågåker, inventerades rutorna på nytt, liksom 2007 då den var en obetad, 1-årig träda samt följande år då bete åter satts in. 2005 då parcell A var betad och hade en ganska tät grässvål uppgick det genomsnittliga antalet arter till 14,6 per småruta. 2006, när parcellen var rågåker, sjönk självfallet det genomsnittliga antalet arter kraftigt och var nu endast 4,6 per småruta. Detta år var bergsyra, sandkrassing och flockfibbla de vanligaste växterna här. Arter som kunde betecknas som åkerogräs, t. ex. åkerbinda, snärjmåra och grönknavel, var få och sparsamt förekommande. 2007 och 2008 hade artantalet åter stigit och dessa år fanns här i genomsnitt 9,6 resp. 7,8 arter per småruta. I år har antalet arter fortsatt att öka till i genomsnitt 11,2 arter per ruta. De allra flesta arter som påträffats under åren efter plöjningen är sådana som redan fanns i området 2005. Arter som bergsyra, vitknavel, sandkrassing, gulmåra, blåmunkar, gråfibbla/mattfibbla, rödven och vårtåtel är exempel på arter som är vanliga nu liksom då. Bactimjan, knippfryle och rotfibbla är några arter som var vanliga på betesmarken innan uppodlingen men som inte noterats i någon småruta i parcell A 2009. En art som tycks öka i parcellen är borsttåtel vilket är något man kunde förvänta sig. Några mera krävande sandarter har inte noterats, utan de allra flesta arter är sådana som trivs på magra sandmarker med ett lågt pH-värde. Av intresse är dock att hedblomster noterades mellan smårutorna 4 och 5.

I Parcell A är vegetationen fortfarande relativt gles med ganska mycket blottor.

Ruta 1

Arter 2006

Åkerbinda – 1 ex
Bergsyra – flera ex
Sandkrassing – 1 kraftigt ex
Flockfibbla – 1 rosett

Arter 2007

Sandkrassing – rikligt, dominerande
Blåmunkar – några ex (1 stort)
Rödsvingel – par tuvor
Vitknavel – par ex varav 1 rikgrent
Bergsyra – flertal ex
Bergven – flera tuvor
Grå/mattfibbla – 2 ex
Rödven – några strån
Åkerviol – 1 ex
Kommentar: relativt gles vegetation, ca 50 % öppen mark.

Arter 2008

Grå/mattfibbla – få, små rosetter
Vårtåtel – flertal ex
Hårdsvingel – några nerbetade tuvor
Rödven – flertal strån
Fältveronika – förtorkade ex
Vårarv – förtorkade ex
Blåmunkar – 1 liten rosett
Kommentar: Några få ”skott” av mossor; ca 50 % öppen sand

Arter 2009

Borståtel – 2 tuvor
Bergsyra – relativt rikligt
Bockrot – 1 litet ex
Mattfibbla – 2 ex
Sandkrassing – förtorkade ex
Rödsvingel – några ex
Vitknavel – flera ex
Vårtåtel – några ex
Rödven – flertal strån
Blåmunkar – 1 litet ex
Hårdsvingel – 1 liten tuva

Ruta 2

Arter 2006

Flockfibbla – 2 ex
Svartkämpar – 1 ex
Sandkrassing – några ex
Bergsyra – par ex
Svingel-art – 1 liten tuva
Liten blåklocka – 1 rosett

Arter 2007

Bergsyra – rikligt, dominerande
Sandkrassing – några ex
Borståtel – 1 tuva
Gulmåra – 2 ex
Flockfibbla – 1 inte blommande ex
Bergven – par rosett
Kommentar: gles vegetation, ca 60 % öppen mark.

Arter 2008

Vårtåtel – flertal strån
Gulmåra – par ex
Hårdsvingel – par tuvor
Blåmunkar – ett ej blommande ex
Bergven – några strån
Rödven – flera strån
Sandstarr – fåtalig
Kommentar: några ”skott” av mossor; ca 50 % öppen sand

Arter 2009

Gulmåra – par ex
Flockfibbla – par ex
Blåmunkar – 1 ex
Bergsyra – rikligt
Mattfibbla- 1 ex
Vitknavel – 1 ex
Borståtel – 1 liten tuva
Vårtåtel – flera ex
Bergven – några ex
Rödven – flertal ex
Sandkrassing – förtorkade ex
Grönknavel – par små ex

Ruta 3

Arter 2006

Sandkrassing – flera ex
Bergsyra – några ex
Flockfibbla – 1 ex
Grå/mattfibbla – 1 ex
Svingel-art – par tuvor

Arter 2007

Blåmunkar – 1 stort ex + några små
Flockfibbla – 1 ex
Sandkrassing – rikligt men inte dominerande
Rödsvingel – 1 kraftig tuva
Bergsyra – rikligt
Ängsgröe – flertal strån
Rödven – 1 tuva
Åkerviol – 1 visset ex
Kommentar: relativt gles vegetation, ca 50 % öppen mark.

Arter 2008

Blåmunkar – få, små ex
Vårtåtel – flertal ex
Gullusern – 1 ex
Hårdsvingel – några små tuvor
Humlelusern – några ej blommande ex
Gulmåra – få, små ex
Rödven – flertal strån
Grässtjärnblomma – några små skog
Grå/mattfibbla – några små revor
Kommentar: en hel del mossor, mycket lite lav; ca 30 % öppen sand.

Arter 2009

Bergsyra – rikligt
Borsttåtel – par ex
Gulmåra – par ex
Vårtåtel – rikligt
Blåmunkar – 1 ex
Sandnarv – förtorkade ex
Flockfibbla – 1 litet ex
Bergven – par strån
Rödven – flertal ex
Grässtjärnblomma – 1 skott
Mattfibbla – 1 liten rosett

Ruta 4

Arter 2006

Flockfibbla – 1 blommande ex
Sandkrassing – par ex
Bergsyra – flertal ex
Snärjmåra – 1 ex

Arter 2007

Gul fetknopp – flera kraftiga tuvor
Ängssyra – 1 ex, inte i blom
Sandkrassing – flera ex
Sandnarv – åtskilliga ex
Rågvallmo – ca 5 relativt små ex
Hårdsvingel – 1 liten tuva
Hamnsenap – 1 stort och 1 litet ex
Oxtunga – 1 stort och 1 litet ex
Vårarv – 1 visset ex
Luddlosta – par ex
Vitknavel – 1 stort rikgrenigt ex
Skatnäva – 1 stort ex
Gulmåra – par små ex
Humleusern – 1 ex
Lomme – 1 ex
Kommentar: relativt gles vegetation, ca 30 % öppet.

Arter 2008

Vårtåtel – flertal strån
Knippfryle – få ex
Matt/gråfibbla – några små skott
Bergsyra – få ex
Rödven – flertal strån
Styvmorsviol – 1 blommande ex
Fältveronika – förtorkade ex
Vårarv – förtorkade ex
Gulmåra – få små skott
Kommentar: lite mossa; ca 50 % öppen sand.

Arter 2009

Hårdsvingel – flera tuvor
Sandnarv- rikligt
Lomme – 1 ex

Gullusern – 1 skott
Rödven – flera strån
Luddlosta – par små ex
Fältveronika- förtorkade ex
Gulmåra – par skott
Vitknavel -1 ex

Ruta 5

Arter 2006

Bockrot – 1 blommande ex
Bergsyra – relativt rikligt
Flockfibbla – par små ex
Svingel-art – 1 liten tuva

Arter 2007

Sandkrassing – mycket rikligt, dominerande
Bockrot – 1 ex i blom
Blåmunkar – flera ex
Vårtåtel – några strån
Gul fetknopp – 2 mindre tuvor
Harklöver – 1 ex
Bergsyra – relativt rikligt
Gulmåra – par små skott
Rödven – några strån
Bergven – 1 stort ex
Kommentar: relativt gles vegetation, ca 40 % öppet.

Arter 2008

Rödven – flera strån
Fårsvingel – 1 tuva
Sandkrassing – 1 ex
Hårdsvingel – par små tuvor
Vårtåtel – fåtalig
Bergven – flera strån
Ängsgröe – någon tuva
Knippfryle – få ex
Kommentar: ingen mossa eller lav; ca 60 % öppen sand.

Arter 2009

Mattfibbla – flera rosetter
Bergsyra – flertal ex
Bockrot – 1 ex
Sandkrassing – förtorkade ex
Liten blåklocka – par jordblad
Rödven – flertal strån
Sandnarv – förtorkade ex
Blåmunkar – 1 rosett
Vårarv – förtorkade ex
Vårtåtel – förtorkade ex
Bockrot – par små
Grönknavel – par ex

Parcell B

Hösten 2006 plöjdes parcell B upp och såddes med råg. På samma sätt som i parcell A, inventerades 2007 5 rutor i denna parcell liksom 2008 då den var en betesfredad träda och i år då den åter betas. Liksom när parcell A var rågåker, var antalet arter lågt i parcell B i 2007. Det genomsnittliga antal arter uppgick endast till 4,6. De vanligaste arterna var sandkrassing, gulmåra och blåmunkar. I fjor ökade antalet olika arter kraftigt till 9,2 per ruta för att i år minska något till 7,8 arter per ruta. Gulmåra, blåmunkar och sandkrassing är fortfarande vanliga. Arter som ökat tydligt är bergsyra, gråfibbla/mattfibbla, rödve, bergven, borsttåtel och hårdsvingel. Inte heller i denna parcell har några mera krävande sandarter noteras.

Parcell B. Efter uppodlingen 2007 har antalet arter ökat betydligt. Marken är öppen, med mycket öppen sand.

Ruta 1

Arter 2007

Sandkrassing – 1 relativt stort och par små ex
Flockfibbla – 1 litet ex
Gulmåra – 1 litet skott
Rödven – 1 strå
Bergven – 1 strå

Kommentar: mycket gles undervegetation.

Arter 2008

Grå/mattfibbla – flera rosetter
Vårtåtel – flertal ex
Rödven – flertal strån
Liten blåklocka – 1 groddplanta
Blåmunkar – få, små rosetter
Bergsyra – flera ex
Grässtjärnblomma – några, ej blommande ex

Skatnäva – 1 groddplanta

Spenslig ullört – 1 ex

Knippfryle – 1 ganska kraftig tuva

Sandnarv – 1 ganska kraftig tuva

Kommentar: ingen mossa eller lav; ca 60 % öppen sand.

Arter 2009

Borsttåtel – 1 tuva

Bergsyra – flertal

Hårdsvingel – par tuvor

Mattfibbla – 1 liten rosett

Vårtåtel – flera ex

Sandkrassing – förtorkade ex

Bergven – flera ex

Spenslig ullört – 1 litet ex

Rödven – flera strån

Ruta 2

Arter 2007

Borsttåtel – 1 liten steril tuva
Åkerviol – 1 sterilt ex
Sandkrassing – 2 ex
Gulmåra – par små revor
Rödven – 1 strå
Gul fetknopp – 1 litet ex
Blåmunkar – par små rosetter
Kommentar: mycket gles undervegetation.

Arter 2008

Borsttåtel – ca 5 tuvor
Gulmåra – ett fint blommande ex
Grå/mattfibbla – par rosetter
Grönknavel – ett ganska kraftigt ex
Bergsyra – ett förtorkat ex
Bergven – flera strån
Sandstarr – ett litet skott
Vitknavel – ett litet ex
Vårtåtel – par ex
Rödven – par strån
Hårdsvingel – par små tuvor
Kommentar: ingen mossa eller lav; ca 70 % öppen sand.

Arter 2009

Borsttåtel – flera tuvor
Gulmåra – rikligt
Hårdsvingel – par tuvor
Bergsyra – flera ex
Mattfibbla – någon rosett
Vårarv – förtorkade ex
Rödven – rikligt
Gul fetknopp – par små ex
Sandkrassing – förtorkade ex
Sandnarv – 1 litet ex

Ruta 3

Arter 2007

Sandkrassing – 1 ex
Rödsvingel – 1 liten steril tuva
Flockfibbla – 1 liten reva
Kommentar: nästa helt utan undervegetation

Arter 2008

Borsttåtel – flertal tuvor
Gulmåra – fåtalig
Spenslig ullört – par ex
Bergven – par strån
Blåmunkar – få rosetter
Hårdsvingel – några små tuvor
Grönknavel – få, små ex
Vitknavel – få, små ex
Grässtjärnblomma – några få skott
Rödven – fåtalig
Kommentar: lite mossa, ingen lav, ca 50 % öppen sand.

Arter 2009

Borsttåtel – flertal ex
Gulmåra – flera ex

Bergsyra – flera ex
Rödven - rikligt

Ruta 4

Arter 2007

Blåmunkar – 2 små rosetter
Grönknavel – 1 ex
Borsttåtel – 1 mycket litet ex
Gulmåra – 1 liten reva
Kommentar: mycket gles vegetation.

Arter 2008

Borsttåtel – ca 10 tuvor
Spenslig ullört – flera ex
Rödven – flera strån
Sandkrassing – par små ex
Vårarv – förtorkade ex
Gulmåra – par små revor
Kommentar: mycket lite mossa, ingen lav; ca 80 % öppen mark.

Arter 2009

Borsttåtel – många tuvor
Blåmunkar – 1 ex
Femfingerört – 1 ex
Grönknavel – par små ex
Hårdsvingel – 1 tuva
Bergsyra – par ex
Sandkrassing – förtorkade ex
Vitknavel – par ex
Rödven – flertal ex
Gulmåra – flera skott

Ruta 5

Arter 2007

Gulmåra – 2 ex varav 1 relativt stort
Sandkrassing – 1 ex
Rödven – 2 strån
Blåmunkar – par små, sterila ex
Kommentar: mycket gles undervegetation.

Arter 2008

Borsttåtel – ca 5 tuvor
Gulmåra – flera små ex
Vitknavel – få små ex
Bergsyra – ganska rikligt
Blåmunkar – få rosetter
Grå/mattfibbla – 1 rosett
Liten blåklocka – få groddplantor
Bergven – flera strån
Kommentar: lite mossa, ingen lav; ca 60 % öppen sand.

Arter 2009

Borsttåtel – par tuvor
Sandkrassing – förtorkade ex
Bergven – något ex
Gulmåra – par skott
Blåmunkar – 1 ex
Rödven – flera strån

Parcell C

Parcell C odlades med råg i fjor. Rågen tog sig mycket dåligt och det blev ”missväxt” på Sånnarna. Dock var det betydligt fler arter här än det varit i andra parceller de år de varit uppodlade, i genomsnitt 7,2 per småruta. Antalet arter har inte ökat i år utan stannar på 7,0 arter per småruta. Vanliga och dominerande arter är bergsyra, sandkrassing, gulmåra, rödven, bergven och hårdsvingel. Värt att notera är att bergsyra ökat mycket kraftigt medan flockfibbla, som i fjor noterades från alla smårutorna i år saknades i dessa. Några utpräglade åkerogräs, liksom mera krävande sandarter, har inte noteras. Denna parcell skulle vara betesfredad i år, men stängslet var vid inventeringstillfället nedrivet så att betesdjuren kunnat gå in här.

Parcell C har fortfarande en gles vegetation efter odlingen i fjor.

Ruta 1

Arter 2008

Grå/mattfibbla – ett kraftigt, blommande ex
Vårbrodd – 1 tuva
Gulmåra – par små ex
Rödven – flera ex
Bergven – flera ex
Flockfibbla – ett, ej blommande ex
Sandkrassing – 1 kraftigt ex
Bockrot – ett blad

Kommentar: Ingen mossa eller lav; ca 90 % öppen sand.

Arter 2009

Heblomster – 7-8 små skott
Bergsyra – ganska rikligt
Spenslig ullört – 1 ex
Borstståtel – 1 liten tuva
Rödven – rikligt

Ruta 2

Arter 2008

Grå/mattfibbla – 1 kraftigt, blommande ex

Rotfibbla – 1 kraftigt, blommande ex

Gulmåra – par rosetter

Sandkrassing – 1 kraftigt, blommande ex

Rödven – rikligt

Hårdsvingel . 1 liten tuva

Flockfibbla – 1 blommande ex

Liten blåklocka – 1 blommande ex

Kommentar: Ingen mossa eller lav; ca 90 % öppen sand.

Arter 2009

Gulmåra – flera skott

Borsttåtel – 2 tuvor

Bergsyra – par ex

Mattfibbla – par små revor

Sandkrassing – förtorkade ex

Vitknavel – 1 ex

Rödven – rikligt

Ruta 3

Arter 2008

Gulmåra – 1 kraftig rosett

Flockfibbla – 1 blommande ex

Sandkrassing – flera stora blommande ex

Rödven – flera stor ex

Bergven – flera ex

Hårdsvingel – 1 liten tuva

Kommentar: 1 liten tuva mossas, ingen lav; ca 80 % öppen sand.

Arter 2009

Hårdsvingel – 1 tuva

Bergsyra – par ex

Sandkrassing – förtorkade ex

Grönknavel – 1 ex

Rödven – rikligt

Blåmunkar – par skott

Bergven – par strån

Ruta 4

Arter 2008

Blåmunkar – 1 stort, blommande ex

Hårdsvingel – 1 tuva

Gulmåra – par blommande ex

Grå/mattfibbla – 1 blommande ex

Rödven – par strån

Flockfibbla – 1 ex

Bergven – par ex

Kommentar: 1 tuva mossas, ingen lav; ca 90 % öppen sand

Arter 2009

Gulmåra – rikligt

Vårarv – förtorkade ex

Sandkrassing – förtorkad ex

Hårdsvingel – 1 tuva

Sandnarv – förtorkade ex

Bergsyra – fler ex

Vitknavel – 2 små ex

Jordklöver – 1 skott

Rödven – flertal tuvor

Gullusern – 1 skott

Ruta 5

Arter 2008

Gullusern – flera blommande ex

Sandkrassing – 1 stort blommande ex

Flockfibbla – 1 rosett

Gulmåra – par rosetter

Hårdsvingel – 1 liten tuva

Rödven – par ex

Bergsyra – 1 liten rosett

Kommentar: par tussar mossas, ingen lav; ca 90 % öppen sand

Arter 2009

Hårdsvingel – flera tuvor

Sandkrassing – förtorkade ex

Gulmåra – flera skott

Bersyra – flera ex

Rödven – flertal

Bergven – flera strån

Harklöver – par mycket små ex

Parcell D

Parcell D har varit uppodlad i år, dock bara glest bevuxen med råg. I övrigt fanns här knappt några växter alls. Antalet arter har därför i år varit mycket lågt, endast 3,3 arter per ruta, med bergsyra och rödven som de två vanligaste arterna. Stängslen var nedrivna, vilket lämnat fritt utrymme för djuren att gå in.

Parcell D har varit odlad i år.

Ruta 1

Arter 2009

Jordklöver- 1 ex
Rödven – par strån
Mattfibbla – 1 rosett
Flockfibbla – 1 litet ex
Bockrot – 1 litet blad

Ruta 2

Arter 2009

Liten blåklocka – par små ex
Rödven – 1 skott

Ruta 3

Arter 2009

Inga

Ruta 4

Arter 2009

Bergsyra – 1 ex
Rotfibbla – 1 rosett
Gulmåra – 1 skott
Rödven – 1 skott

Ruta 5

Arter 2009

Sandkrassing – 1 ex
Harklöver – 1 ex
Bergsyra – par ex
Hårdsvingel – 1 liten tuva
Rödven – par strån